

การประชุมสวนสุนันทาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2560

6th Suan Sunandha Academic National Conference on Research for Sustainable Development 2017

“การวิจัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”

ระหว่างวันที่ 22 – 23 มิถุนายน 2560
ณ โรงแรมเดอะรอยัล ริเวอร์ กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วิทยาลัยภาพยนตร์ศิลปะการแสดงและสื่อใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การประชุมสวนสุนันทาวิชาการระดับชาติ
ด้าน “การวิจัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ครั้งที่ ๖
ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐
ณ โรงแรมเดอะรอยัล ริเวอร์ กรุงเทพมหานคร

ด้วยความร่วมมือของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ร่วมกับ
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วิทยาลัยภาพยนตร์ศิลปะการแสดงและสื่อใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คำนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ร่วมกับเครือข่ายวิจัย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และวิทยาลัยภาพยนตร์ ศิลปะการแสดงและสื่อใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จัดการประชุมสวนสุนันทาวิชาการระดับชาติ ด้าน “การวิจัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ครั้งที่ ๖ ขึ้น มุ่งหวังให้เป็นเวทีในการเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานสร้างสรรค์ในระดับชาติ ส่งเสริมให้คณาจารย์ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านงานวิจัย และงานสร้างสรรค์กับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานด้านการวิจัยในระดับชาติ รวมถึงการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ในระดับชาติ

ในนามของคณะกรรมการจัดงานในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ เครือข่ายเจ้าภาพร่วมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผู้นำเสนอผลงานผู้เข้าร่วมประชุม คณะทำงาน เจ้าหน้าที่ และบุคลากรทุกคน ที่มีส่วนร่วมขับเคลื่อนการจัดงานประชุมวิชาการในครั้งนี้ สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดีและบรรลุตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ทุกประการ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์กรความรู้จากการประชุมวิชาการฯ ครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการ ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรีย์ ยอดฉิม
ประธานคณะกรรมการจัดงานประชุมวิชาการฯ

หัวข้อการประชุม

การประชุมสวนสุนันทาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๖ “การวิจัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน” เปิดรับ**บทความวิจัย** ภาษาไทยที่ยังไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ ของคณาจารย์ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา ในกลุ่มต่างๆ ดังนี้

๑) กลุ่มครุศาสตร์และการจัดการเรียนรู้ (EDU)	๕) กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (SCI)
๒) กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (HUM)	๖) กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี (ENG)
๓) กลุ่มบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการจัดการ (BUS)	๗) กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ (HSc.)
๔) กลุ่มศิลปะและการออกแบบ (ART)	

หมายเหตุ : ๑. บทความทุกบทความจะได้รับการตีพิมพ์ Full Paper ลงใน Proceeding online ของการประชุม (ประมาณ ๑ เดือนหลังจากการจัดประชุม) และสามารถสืบค้นข้อมูลในฐานข้อมูลงานวิจัย Google Scholar ได้

๒. มีการคัดเลือก**บทความงานวิจัย** ในกลุ่ม ๑-๖ ให้ตีพิมพ์ลงในวารสาร TCI กลุ่ม ๑ และ TCI กลุ่ม ๒ เช่น วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (ISSN ๒๒๒๙-๒๘๐๒) วารสารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (ISSN ๒๓๕๑-๐๘๑๑) เป็นต้น

กำหนดการสำคัญ

กิจกรรม	กำหนด
เปิดรับ Full Paper ผ่านระบบ online	บัดนี้ – ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐
วันสุดท้ายของการชำระค่าลงทะเบียน	๓๐ เมษายน ๒๕๖๐
แจ้งผลการพิจารณา	ภายใน ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐
ผู้วิจัยส่ง Full Paper ฉบับแก้ไข	ภายในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐
ตอบรับการนำเสนอ (Acceptance Letter)	ภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐
นำเสนอผลงาน	๒๒ – ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐
ผู้วิจัยส่ง Full Paper ฉบับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้องนำเสนอ	ภายในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐
จัดทำ Proceeding online ฉบับสมบูรณ์	ประมาณเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐

อัตราค่าลงทะเบียน

ค่าลงทะเบียนต่อคนต่อบทความ หากบทความวิจัยของท่านมีผู้เข้าร่วมนำเสนอมากกว่า ๑ คน ให้ลงทะเบียนนำเสนอ ๑ คน และคนอื่นๆ ให้ลงทะเบียนเป็นผู้เข้าร่วมประชุม

โอนเงินผ่าน ธนาคารกรุงเทพสาขามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ชื่อบัญชี สถาบันวิจัยและพัฒนา-การวิจัยและบริการวิชาการ เลขที่บัญชี ๐๗๔ - ๗ - ๓๘๑๑๐ - ๑

ประเภท	ค่าลงทะเบียน/บทความ/คน	
	ภายใน ๑๕ เม.ย. ๖๐	๑๖ – ๓๐ เม.ย. ๖๐
ผู้นำเสนอผลงานวิจัยแบบบรรยาย ประเภทบุคลากรภายนอก หรือบุคคลทั่วไป	๔,๐๐๐ บาท	๔,๕๐๐ บาท
ผู้นำเสนอผลงานวิจัยแบบบรรยาย ประเภทบุคลากร/นักศึกษาภายในสวนสุนันทา	๓,๐๐๐ บาท	๓,๕๐๐ บาท
ผู้นำเสนอผลงานวิจัยแบบบรรยาย ประเภทนักศึกษาภายนอก	๓,๐๐๐ บาท	๓,๕๐๐ บาท
ผู้เข้าร่วมประชุม (ไม่นำเสนอผลงาน)	๒,๐๐๐ บาท	๒,๕๐๐ บาท
ผู้นำเสนอผลงานวิจัยแบบโปสเตอร์* (รับจำนวนจำกัด)	๔,๕๐๐ บาท	๕,๐๐๐ บาท

*ผู้นำเสนอผลงานประเภทโปสเตอร์ต้องจัดทำโปสเตอร์ขนาด กว้าง ๘๐ ซม. X สูง ๑๒๐ ซม. (ทางผู้จัดจะเตรียมบอร์ดไว้ให้)

**ไม่คืนเงินค่าลงทะเบียนทุกกรณี

***ผู้เข้าร่วมประชุมที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ สามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ตามสิทธิ์จากต้นสังกัดและไม่ถือเป็นวันลา

****ผู้ที่ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมจะได้รับ สื่อบัตร, CD Proceeding ฉบับร่าง, ใบประกาศนียบัตร, อาหารว่าง และอาหารกลางวัน

เจ้าภาพร่วม

๑. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๒. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
๓. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
๔. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
๕. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
๖. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
๗. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
๘. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๙. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๑๐. วิทยาลัยภาพยนตร์ศิลปะการแสดงและสื่อใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๑๑. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ติดต่อ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โทรศัพท์ ๐๘๐-๕๗๒-๒๗๑๕

email: ird_ssrु@ssru.ac.th website <http://rdi.ssru.ac.th/researchconference๒๐๑๗>

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลับกรองบทความ

กลุ่มการศึกษา

๑. ศาสตราจารย์ ดร.วีวีวรรณ ชินะตระกูล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.ฤเดช เกิดวิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.สจิวรรณ ทรรพวสุ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณี คำชาย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๕. รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๖. รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
๗. รองศาสตราจารย์ ดร. ธาณี เกศทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
๘. รองศาสตราจารย์ธีระดา ภิญญา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๙. ดร.ผดุงชัย ภูพิพัฒน์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

๑. ศาสตราจารย์ พลตำรวจตรีหญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
๒. ศาสตราจารย์ ดร.วิชัย ศรีคำ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
๓. ศาสตราจารย์ ดร.อุไรวรรณ ธนสถิตย์	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
๕. รองศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ แฉล้มวงษ์	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
๖. รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัยทิพย์ เจียวิวรรธน์กุล	มหาวิทยาลัยมหิดล
๗. รองศาสตราจารย์พิศณุ พูนเพชรพันธุ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๘. รองศาสตราจารย์เสาวภา ไพทวยวัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ ยอดฉิม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา กรุดทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชชนัน นิรมิตรไชยพันธ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
๑๒. ดร.ศยามล เจริญรัตน์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑๓. ดร.รัมภาภัก ฤกษ์วีระวัฒนา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กลุ่มเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ และการจัดการ

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.เชาว์ โรจนแสง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฏช กุลิสร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ วรรณจรรย์ยา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เนียมนาค	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
๖. รองศาสตราจารย์ ดร.ปริณภา จิตราภรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณัญญา ศิริภัทร์ธาดา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ กอบัวแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ผังนรินทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กลุ่มศิลปะและการออกแบบ

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ชัย ปิฎกัรัชต์	มหาวิทยาลัยมหิดล
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.นิรัช สุดสังข์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
๓. รองศาสตราจารย์สถาพร ดีบุญมี ณ ชุมแพ	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
๔. รองศาสตราจารย์สุภาวดี โพธิเวชกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกภูมิจวงศา	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑. ศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เหลือสินทรัพย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ ศิลปานันทกุล	มหาวิทยาลัยมหิดล
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรินทร์ ปัทมวรคุณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.พยุง มีสีจ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
๕. รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ ลีมีสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๖. รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ลีมีสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๗. รองศาสตราจารย์ ดร.เจษฎา เด่นดวงบริพันธ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๘. รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษมันต์ วัฒนามรงค์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
๙. รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐไชย์ สีนาวงศ์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
๑๐. รองศาสตราจารย์ ดร.พีรศักดิ์ วรรณโรสด	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรียา แก้วอาษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร
๑๒. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบูลย์ แจ่มพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๑๓. รองศาสตราจารย์ศิวพันธุ์ ชูอินทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๑๔. รองศาสตราจารย์ชัยศรี ธาราสวัสดิ์พิพัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาณัติ ต๊ะปิ่นตา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา กาญจน์กมล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กลุ่มพยาบาลศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา จันทร์คง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญารัตน์ ลาภวงศ์วัฒนา	มหาวิทยาลัยมหิดล
๓. รองศาสตราจารย์ประไพวรรณ ด้านประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุทธนา สุดเจริญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี กิตติโชติพานิชย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวีลย์ อุ่นประเสริฐพงศ์ นิชโรจน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๗. ดร.เปรมวดี คฤหเดช	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๘. ดร.สุภิกา แดงกระจ่าง	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การประชุมสวนสุนันทาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๖ “การวิจัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”
ระหว่างวันที่ ๒๒ – ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐
ณ โรงแรม เดอะรอยัล ริเวอร์ เซิงสะพานกรุงธน กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐

เวลา	กิจกรรม
๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน ณ ห้องภาณุรังษี โรงแรมเดอะรอยัล ริเวอร์ กรุงเทพมหานคร
๐๙.๐๐ – ๐๙.๔๐ น.	พิธีเปิดการประชุม โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ฤเดช เกิดวิชัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พิธีมอบของที่ระลึกแก่เจ้าภาพร่วม พิธีมอบรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์
๐๙.๔๕ – ๑๐.๑๕ น.	บรรยายพิเศษเรื่อง “การพัฒนางานวิจัยไทยสู่การเป็นไทยแลนด์ ๔.๐” โดย รองศาสตราจารย์ ดร.พีรเดช ทองอำไพ ผู้อำนวยการสถาบันคลังสมองของชาติ
๑๐.๓๐ – ๑๒.๐๕ น.	การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย
๑๒.๐๕ – ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ – ๑๖.๕๕ น.	การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย

วันศุกร์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐

เวลา	กิจกรรม
๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียนหน้าห้องนำเสนอ
๐๙.๐๐ – ๑๑.๕๕ น.	การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย
๑๑.๕๕ – ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ – ๑๖.๕๕ น.	การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย

- หมายเหตุ :
- กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม
 - รับประทานอาหารว่างเวลาประมาณ ๑๐.๓๐ น. และ ๑๔.๓๐ น.

คณะกรรมการดำเนินการ

การประชุมสวชนสุนันทาวิชาการระดับชาติ ด้าน “การวิจัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ครั้งที่ ๖
วันที่ ๒๒ – ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเดอะรอยัล ริเวอร์ กรุงเทพมหานคร

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ฤๅเดช เกิดวิชัย อธิการบดี
รองศาสตราจารย์ ดร.ธนสุวิทย์ ทับทิมรัษฎ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา

เจ้าภาพร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วิทยาลัยภาพยนตร์ศิลปะการแสดงและสื่อใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คณะกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรีย์ ยอดฉิม	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รจนา จันทราสา	รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ฝ่ายวิจัยและเผยแพร่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุทธนา สุดเจริญ	รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ฝ่ายบริหาร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูสิทธิ์ ภูคำชะโนด	รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ฝ่ายบริการวิชาการ
นางสาวพรทิพย์ เรืองปราชญ์	หัวหน้าสำนักงานสถาบันวิจัยและพัฒนา
นายอนุพันธ์ สุทธิमार	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นางสาวนัชฐา พลับแก้ว	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นายฉัตรไชย ดิษฐ์เจริญ	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นางสาวณัฐชา วัฒนประภา	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นางสาวอนุชิตา แสงใส	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นางสาวอติตยา บัวศรี	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นางสาวโชติรส พลไชยมาตย์	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นางสาวชไมพร ยะปวง	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นางสาวเจนจิรา ชินวงษ์	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นางสาวธัญญา ศานติธรรมกุล	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นางสาวชุติมา ธีรสุวรรณ	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นางสาววรารักษ์ ศรีบัวแก้ว	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นายวุฒิกกร มะลิคง	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นายวันจักร น้อยจันทร์	สถาบันวิจัยและพัฒนา
จ.ส.ต.เอกรักษ์ ไชยสถาน	สถาบันวิจัยและพัฒนา

สารบัญ
การนำเสนอประเภทบรรยาย

ลำดับ	รหัส	Theme	ชื่อเรื่อง	ชื่อนักวิจัย	หน้าที่
1	2	HUM	กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งในจังหวัดสมุทรปราการ	สุชีลา คักดีเทวิน	1
2	3	EDU	เด็กไร้สัญชาติ แต่ไม่ไร้สิทธิทางการศึกษา	สุภาพร ชาวสวน	14
3	4	SCI	วันพักข้าวเพื่อพลังงานต่ำ	กัญญาพัชร เพชรภรณ์	21
4	5	SCI	ความเป็นไปได้ในการผลิตมะพร้าวแก้วพลังงานต่ำ	จุฑามาศ มูลวงศ์	29
5	6	HUM	ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการนำใบสั่งอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการออกใบสั่งในเขตพื้นที่สถานีตำรวจทางหลวง 4 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจทางหลวง	เข็มทอง ป้องศิริ	37
6	7	HUM	ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับความพึงพอใจ ในงานนอกเวลาราชการ กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลศูนย์สกลนคร จังหวัดสกลนคร	พัชรา ธงยศ	52
7	8	HUM	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ประเพณีการเล่นผีขนน้ำ บ้านนาข้าว ตำบลนาข้าว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	วชิระ พลอยพุ่ม	61
8	9	HUM	ความพึงพอใจการให้บริการเฉพาะด้านของเทศบาล ตำบลโนนปอแดง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย	เมณูริญา สุวรรณแสน	68
9	10	HUM	การจัดการให้บริการขายยาตามแนวคิดส่วนประสมทางการตลาด ให้กับลูกค้าของร้านพุลทรัพย์ฟาร์ม ในอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม	วัชรภรณ์ สมเมือง	84
10	11	HUM	การศึกษาระดับความพึงพอใจการให้บริการด้านรักษาพยาบาลแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู	เสรี มอญขันธุ์	100
11	12	HUM	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย	โสวิทย์ ผดุงสิทธิ์	116
12	13	HUM	คุณภาพการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดเลย สาขาเชียงคาน	อนุวัฒน์ จันทร์สว่าง	130
13	15	EDU	ระดับความคิด และความสามารถในการพิสูจน์เรขาคณิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	สุพจน์ ไชยสังข์	143
14	16	HUM	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผาสุกในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	อรรถสิทธิ์ นิกวัฒน์	154
15	17	EDU	การบูรณาการการเรียนรู้เรื่องคณิตศาสตร์และการรู้เรื่องภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้เชิงบริบท	ฉวีวรรณ แก้วไทรชะ	163
16	24	HSC	การรวบรวมตำรับยาสมุนไพรแผนไทย	วิษญาณี พันธงาม	174
17	25	BUS	ตัวแบบการตลาดเชิงกิจกรรมสำหรับใช้ในการสื่อสารของกิจการค้าปลีกขนาดกลางประเทศไทย	ปริพัทธ์ เวทธรณสุธี	182
18	28	HUM	พฤติกรรมการดูแลตนเองในโรคภูมิแพ้ทางอากาศของเกษตรกรสูงอายุในพื้นที่อำเภออัมพวาจังหวัดสมุทรสงคราม	พิมพ์ร ทองเมือง	198

สารบัญ
การนำเสนอประเภทบรรยาย

ลำดับ	รหัส	Theme	ชื่อเรื่อง	ชื่อนักวิจัย	หน้าที่
19	30	EDU	การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ 5W 1H ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ศักดิ์ศรี สืบสิงห์	209
20	33	BUS	การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตลาดน้ำและเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำ ในเขต ตลิ่งชันกรุงเทพฯ	รัมภาภัก ฤกษ์วีระวัฒนา	217
21	35	SCI	การเปรียบเทียบวิธีคัดกรองตัวแปรสำหรับข้อมูลที่มีมิติสูง	ทวีศักดิ์ เล็กตระกูลชัย	229
22	37	HUM	การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการน้ำเสีย ขององค์ปกครองท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม	กัญญรัชการย์ นิลวรรณ	237
23	38	EDU	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ของ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม	พัชรินทร์ เศรษฐวิชัยชนะ	245
24	40	SCI	การศึกษาเปรียบเทียบและค้นหาปัจจัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของการคัดแยกขยะของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมอัญมณี จังหวัดสมุทรปราการ	อาภาภรณ์ บุลสถาพร	261
25	41	EDU	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นบูรณาด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับกิจกรรมทำนาย-สังเกต-อธิบาย (POE) เรื่อง อัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี	สันติ จำปาเงิน	270
26	42	BUS	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในอำเภอหัวหิน และอำเภอชะอำ	ประเมษฐ์ แสงอ่อน	283
27	43	HSC	พลังสุขภาพจิตของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน ในสามจังหวัดชายแดนใต้ของไทย	ฐิติรัตน์ ดิลกคุณานันท์	294
28	44	HUM	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเดินทางและการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว กับคุณภาพการบริการของธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ จังหวัดระนอง	สุพัตรา ปราณี	302
29	46	SCI	คุณภาพของแป้งมันสำปะหลังออกเทนัลซัคซินเนตจากแป้งที่ถูกย่อยด้วยเอนไซม์ และการใช้ประโยชน์ในน้ำสลัดไขมันต่ำ	ภาวิณี ศิลาเกษ	311
30	47	EDU	พฤติกรรมการอ่านตำราภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	ธีราภรณ์ พลายเล็ก	323
31	48	HUM	สภาพปัญหาและจัดการขยะของชุมชนในพื้นที่เขตคูสิต กรุงเทพมหานครปี พ.ศ. 2559	สุดาภรณ์ อรุณดี	334
32	49	HSC	พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่เป็นโรคเรื้อรังจังหวัดสมุทรสงคราม	บุญศรี เลิศวิริยจิตต์	344
33	51	HUM	การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสาสี จังหวัดสุพรรณบุรี	อังศุมาลิน วงศ์ศรีเผือก	353

สารบัญ
การนำเสนอประเภทบรรยาย

ลำดับ	รหัส	Theme	ชื่อเรื่อง	ชื่อนักวิจัย	หน้าที่
34	52	HUM	โครงการศึกษาวิจัยข้อเสนอแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาด้านสิงขร ด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	วัลย์พร รัตนเศรษฐ์	361
35	53	HUM	การวิเคราะห์คำร้องเรียนทางเว็บไซต์ของแขกที่เข้าพักโรงแรมระดับ 3 -5 ดาว	ศรัญญา มีมัย	371
36	54	SCI	ความแตกต่างของความเข้มข้นของสารเบนซีนที่ได้จากการตรวจวัดจริง กับการประเมินด้วยแบบจำลอง CALINE - 4 บริเวณริมถนนโดยรอบ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	ศิวพันธ์ุ ชูอินทร์	381
37	55	HUM	กลยุทธ์และระบบงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสายการบิน ต้นทุนต่ำ	นพดล บุรณัญญ์	390
38	56	HSC	ผลของการกินสารสกัดมะเขือพวงอบแห้งด้วยน้ำเป็นระยะเวลาานาน 8 สัปดาห์ ต่อการทำงานหลอดเลือดในหนูแรทเพศผู้ วัยกลางชีวิต	สายจิต สุขหนู	398
39	57	HSC	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้การเป็นโรงพยาบาลที่ดึงดูดใจของ พยาบาลวิชาชีพ	ฐิตวัฒน์ หงษ์กิตติยานนท์	405
40	58	BUS	ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการทำธุรกิจขนาดเล็กของมนุษย์เงินเดือน	บุญชู สงวนความดี	416
41	59	EDU	อัตลักษณ์กับการจัดการเรียนการสอนตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	อดิศัย โทวิชา	428
42	61	BUS	ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ชาพร้อมดื่มภายในประเทศไทย	สมภูมิ แสงงกุล	443
43	62	EDU	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาวะผู้นำทางการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล	ลักขณา ยอดกลกิจ	453
44	63	HUM	"องค์บาก Live Show" การสร้างมูลค่าเพิ่มของทุนทางวัฒนธรรม	รัชฌกร พลพิพัฒนสาร	464
45	66	BUS	แนวทางการพัฒนากลยุทธ์การตลาดสำหรับธุรกิจโค-เวิร์คกิง สเปซ	ศิริวรรณ แก่นจันทร์	472
46	67	BUS	การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	ปองหทัย ไล่สุวรรณ	484
47	69	EDU	ปัจจัยในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร	ฐิติมา ดวงแก้ว	492
48	70	HSC	ผลของโปรแกรมป้องกันการปลัดตกหกล้มของผู้สูงอายุในสถาน สงเคราะห์คนชราบ้านลพบุรี	มลฤดี โพธิ์พิจารย์	503
49	72	HUM	ความเป็นหลังนยุคในข้อคิดค่านึงของสมณสภาเพื่อความยุติธรรมและ สันติเรื่อง “กระแสรักของผู้นำธุรกิจ	กันต์สินี สมิตพันธ์ุ	511
50	74	EDU	ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 – 3 โรงเรียนสันป่าตองศึกษา อำเภอสันป่า ตอง จังหวัดเชียงใหม่	พัชรณัญญ์ สหรัตน์วรกมล	517
51	75	EDU	รูปแบบคุณลักษณะบัณฑิตครูที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในภาคบริการ	ศิริ ชะระอ่ำ	524

สารบัญ
การนำเสนอประเภทบรรยาย

ลำดับ	รหัส	Theme	ชื่อเรื่อง	ชื่อนักวิจัย	หน้าที่
			ทางการศึกษา		
52	76	SCI	แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาสู่องค์กรสุขภาวะ	อดิศัย โทวิชา	537
53	77	SCI	การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อความเข้มแข็งของท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม	ไพบุลย์ แจ่มพงษ์	549
54	78	BUS	ปัจจัยการบริหารจัดการที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจอุตสาหกรรม	ปรุ่ง บุญผดุง	558
55	79	EDU	ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	สุรนา สิริรัตนดีพันธ์	566
56	80	HSC	ผลของการฝึกการเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหายใจออก โดย BreatheMAX ต่อความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการไหลของอากาศหายใจออกที่สูงที่สุด และความดันสูงสุดของการหายใจออกที่บริเวณปาก ในกลุ่มผู้สูงอายุ	คหาวุธ ผิวจินดา	576
57	81	HUM	ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์และระดับความรุนแรงของอุบัติเหตุทางหลวงแผ่นดิน จังหวัดนครปฐม	พรเพิ่ม แซ่โจ้ว	587
58	83	HUM	การเปรียบเทียบรายวิชาเอกวิชาภาษาจีนในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่งกับจุฬาฯ	กาญจนา สิริสิทธิมหาชน	597
59	84	HUM	การคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงต่อความเสียหายหากเกิดเหตุการณ์เกิดน้ำท่วมบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจ ใจกลางกรุงเทพมหานคร	ศิวกร พิเศษนิธิโชติ	605
60	86	EDU	แนวทางการพัฒนาหน่วยงานสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	ชัยภรณ์ โคตรเวียง	617
61	87	HUM	นาฏลักษณะพื้นบ้านผู้ไทยบ้านโป่งสว่าง ตำบลกุดสิมคุ้มใหม่ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์	นพรัตน์ บรรณาลัย	627
62	89	EDU	ปัจจัยด้านการบริหารการศึกษาที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร	พระมหาสุเชียร คง	637
63	90	BUS	ความสอดคล้องระหว่างความเป็นพลวัตของตลาด ทรัพยากรของกิจการ และ ความสามารถเชิงพลวัตกับความสำเร็จของธุรกิจ	กรธวัฒน์ สกลฤทธเดช	650
64	92	HUM	แนวทางการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ไทยจากนาฏศิลป์พื้นบ้านที่ปรากฏในการแสดงชุดระบำอัสวีลีานาฏดนตรีและระบำพรชานาฏดนตรี	ณฐมน ภูมินทร์	662
65	93	ENG	การใช้พลังงานจากไมโครเวฟร่วมกับอากาศร้อนในการอบแห้งกระชายดำ	ปกรณ์เกียรติ ภูกองพลอย	670
66	95	HSC	พัฒนาการนวดไทยเพื่อสุขภาพตามแบบแผนวังสวนสุนันทา	กิงแก้ว แจ่มสวัสดิ์	678

สารบัญ
การนำเสนอประเภทบรรยาย

ลำดับ	รหัส	Theme	ชื่อเรื่อง	ชื่อนักวิจัย	หน้าที่
67	96	EDU	การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ เรื่อง เซลล์ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน	อุบล บุญชู	690
68	97	SCI	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโอกาสการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนด้วยการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติก กรณีศึกษาช่วงเทศกาลปีใหม่	สิริทิพ วะสินรัตน์	700
69	98	HSC	ผลของการนวดไทยเพื่อสุขภาพตามแบบแผนวังสวนสุนันทา ที่มีต่อการผ่อนคลายและความพึงพอใจ กับสมรรถภาพทางกายของผู้สูงอายุ 60-80 ปี ในชุมชนวัดคอนเซ็ปชันย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร	นงนุช บุญแจ้ว	711
70	104	BUS	กลยุทธ์การตลาดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวตลาดน้ำบางน้อย	ภัทรภร พลพนาธรรม	727
71	105	EDU	ระบบการศึกษาไทยกับการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาทศวรรษที่ 2 และ 3 (พ.ศ. 2552-2561 และ พ.ศ. 2562-2571)	หนึ่งฤทัย บุญยังกูร	738
72	109	BUS	ส่วนประสมการตลาดบริการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเช่าพื้นที่ขายของในตลาดนัดของผู้ค้าในเขตกรุงเทพมหานคร	พรสุดา มัชฌิมา	751
73	110	EDU	ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	ภัคนันท์ หงษ์ษา	760
74	111	EDU	การยอมรับของผู้เรียนในการใช้งานระบบจัดการการเรียนรู้ขนาดเล็กสำหรับตรวจแก้ข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาอังกฤษ	ภาคภูมิ อิทธิรัตนะโกมล	771
75	113	EDU	รูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนการศึกษาพิเศษด้านการบกพร่องทางสติปัญญา	ลำพึง ศรีมีชัย	781
76	118	BUS	การเปรียบเทียบเว็บไซต์ด้านการท่องเที่ยวของ 5 จังหวัดภาคอีสานตอนกลาง	สุพรรณษา เทียมประสิทธิ์	796
77	119	BUS	อุปนิสัยการออม แรงจูงใจ และกลุ่มอ้างอิง ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวและการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร	สกลภัส ปลุกจิตรสม	807
78	120	HUM	คุณลักษณะผู้นำของผู้บังคับบัญชา สมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพเลขานุการที่ส่งต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเลขานุการผู้บริหาร	สมพร สิทธิ	818
79	121	EDU	การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านผากลางดง อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย	จักรกฤษณ์ โทตาพล	829
80	125	HUM	การสำรวจปัจจัยที่เอื้อต่อการเพาะพันธุ์หนูในชุมชนตำบลหอไกร จังหวัดพิจิตร	บุษกร ชมเมือง	839
81	127	SCI	องค์ประกอบชนิดอาหารในกระเพาะอาหารของปูแสม Metaplex elegans บริเวณป่าชายเลนปากแม่น้ำ จังหวัดสมุทรสงคราม	ธีรดา น้อยถนอม	847

สารบัญ
การนำเสนอประเภทบรรยาย

ลำดับ	รหัส	Theme	ชื่อเรื่อง	ชื่อนักวิจัย	หน้าที่
82	128	SCI	ผลกระทบจากการทำกิจกรรมบ่อกักต่อน้ำประชิดตอประชาคมไส้เดือนทะเล บริเวณป่าชายเลนปากแม่น้ำ จังหวัดสมุทรสงคราม	สรนันท์ วิจิรวาท	859
83	129	SCI	การพยากรณ์ปริมาณน้ำเข้าน้ำมันดิบโดยวิธีอาร์มา	สมฤดี พงษ์เสนา	868
84	130	SCI	การเตรียมเส้นใยพอลิไวนิลลิดีนฟลูออไรด์เอกซเฟฟลูออโรโพรพิลีนด้วยเทคนิคอิเล็กโทรสปินนิง	กนกวรรณ นวะกะ	880
85	131	SCI	การยืดอายุผลลองกองด้วยการเคลือบสารละลายโคโตซานร่วมกับการฉายรังสีแกมมา	โสรัญา เรืองดิษฐ์	888
86	132	BUS	แนวทางการพัฒนา การส่งเสริมการขาย ของตลาดน้ำโบราณบางพลี เทศบาลตำบลบางพลี อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ	สาโรจน์ นราศรี	894
87	135	SCI	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแข็งตัวของนมพาสเจอร์ไรซ์	กฤษณะ พรหมดวงศรี	902
88	136	HSC	การเชื่อมโยงองค์ความรู้สมุนไพรไทยจากภูมิปัญญาดั้งเดิมมาเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมสุขภาพและการจัดแหล่งเรียนรู้ของท้องถิ่น :กรณีศึกษาตำนานยาอุทัยประสิทธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี	เสาวภา ไพทยวัฒน์	912
89	137	ART	ละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กกำพร้าที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์	สุดาพร นิมขำ	924
90	140	ART	การสร้างสรรค์รำไท้ทอน เพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงความรู้เรื่องค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ	จิณณ์ภาภัสส์ สรรคพงษ์	932
91	142	EDU	การศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบเลือกตอบเมื่อตรวจด้วยวิธีการให้คะแนนความรู้บางส่วนด้วยวิธีที่ต่างกัน	วรารัตน์ แสงสุข	943
92	144	SCI	ประสิทธิภาพการดูดซับแคดเมียมโดยใช้วัสดุจากธรรมชาติ	ชฎาภรณ์ ประสาทกุล	955
93	145	BUS	รูปแบบการบริหารธุรกิจ SMEs ในเขตอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม สู่ความเป็นเลิศ	เบญจพันธ์ มีเงิน	963
94	146	SCI	การตรวจสอบจุลินทรีย์และประเมินคุณภาพไอศกรีมมะม่วงหาวมะนาวโห่	มนัสวี เดชกล้า	974
95	147	ART	การออกแบบเชิงแนวคิดของแผ่นพื้นดาดฟ้าแบบระบายอากาศ	กิตติพจน์ วัฒนมั่นคง	979
96	149	EDU	การวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รายวิชาวิธีสอนการศึกษาปฐมวัย 1 โดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้ด้วยโครงงานฐานวิจัย และระบบพี่เลี้ยง	ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์	993
97	150	SCI	การผลิตไวน์จากไส้ในแคนตาลูปที่เหลือทิ้ง	กานต์ชนา สิทธิเหล่าถาวร	1001
98	151	ENG	การเพิ่มประสิทธิภาพในการเดินรถตู้โดยสารปรับอากาศประจำทางกรณีศึกษา : การเดินรถตู้โดยสาร สายสะพานใหม่-ปิ่นเกล้า	บรรพจน์ มีสา	1010
99	152	EDU	การพัฒนากระบวนการอบรมเยาวชนตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษากรณีศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนท่าเรือ “นิตยานุกูล”	ประวีณ วงศ์เทียมจันทร์	1020

สารบัญ
การนำเสนอประเภทบรรยาย

ลำดับ	รหัส	Theme	ชื่อเรื่อง	ชื่อนักวิจัย	หน้าที่
			อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา		
100	153	HSC	คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยภายหลังการขยายหลอดเลือดหัวใจ	พิมพ์พิศา กรียาลีลากุล	1030
101	154	ART	แนวทางการออกแบบพื้นที่ใช้สอยภายในห้องพักอาจารย์ อาคาร 47 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อรองรับกับการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด	ดวงใจ ลีเมศศักดิ์ศรี	1041
102	155	HUM	การวิเคราะห์เทคนิคการแปล: "แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับ เด็กต้องคำสาป ภาคหนึ่งและสอง" โดย เจ เค โรว์ลิง แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดย สุมาลี	กานท์ พัวพงศธร	1048
103	156	HUM	การสำรวจความคิดเห็นต่อการจัดเตรียมเอกสารการเรียนการสอน ภาควิชาชีวเคมี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	ปาจริย์ ปัตตพงศ์	1064
104	157	SCI	การพัฒนาผลิตภัณฑ์เยลลี่มะม่วงน้ำดอกไม้	ณัฐพล ประเทืองจิตต์	1076
105	158	SCI	การเปรียบเทียบปริมาณ Trans verbenol และ 8-hydroxymenthol ที่สกัดจากใบจำปีสิรินธรโดยการกลั่นและการสกัดด้วยคาร์บอนไดออกไซด์เหลวที่สภาวะเหนือวิกฤต	มณฑนะ สมเกิด	1085
106	159	SCI	ความหลากหลายชนิดของนกบริเวณจุดศูนย์กลางในเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม	นิธินาด เจริญโกคราช	1093
107	161	EDU	การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในรายวิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความรู้ของนักศึกษา สาธารณสุขศาสตร์	วัลลภา วาสนาสมpong	1101
108	162	HSC	ภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุแห่งหนึ่ง จังหวัดนครปฐม	วันวิสาข์ สายสนั่น ณ อยุธยา	1110
109	164	ART	ละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิจาร์ณญาณของเยาวชน	สุวรรณี ไบโพธิ์	1120
110	165	SCI	การจำแนกชนิดและเพศของยุงก้นปล่อง Anopheles subpictus, An. barbirostrus และ An. maculatus ด้วยเทคนิคสัณฐานวิทยาเชิงเรขาคณิตในพื้นที่การระบาดของโรคมalariaเรียในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ประเทศไทย	ธนวัฒน์ ชัยพงศ์พัชรา	1128
111	167	SCI	การพัฒนาคุณสมบัติเชิงกลของกระดาษเปลือกมะพร้าว	จิตรลดา ชูมี	1137
112	168	EDU	GUI-SCILAB สำหรับการเรียนการสอนเรื่องปริพันธ์เชิงตัวเลข	สาริสา ปันคำ	1146
113	171	ART	ละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ	กฤษณา เพชรซ้อน	1155
114	173	ART	การใช้นาฏศิลป์ไทยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย	ศศิประภา รัตนวราหะ	1164

สารบัญ
การนำเสนอประเภทบรรยาย

ลำดับ	รหัส	Theme	ชื่อเรื่อง	ชื่อนักวิจัย	หน้าที่
115	174	BUS	กระบวนการแก้ปัญหาหาคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำด้วยรูปแบบการแลกเปลี่ยนผลผลิตตามการบริหารจัดการโดยสหกรณ์การเกษตรเมืองสุราษฎร์ธานี จำกัด และสหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด	ชาญวุฒิ แดงอร่าม	1176
116	175	HUM	แมว : หน้าที่เชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏในประเพณีชีวิตของคนไทย	ภาควงศ์ สุขเจริญ	1184
117	176	ART	การสร้างสรรคศิลปะสำหรับเยาวชน เรื่อง ฮอโรโมนวัยวัยรุ่น ตอน ความไวใจที่ถูกทำลาย	วรรณิกา ไชยสิงห์	1193
118	177	EDU	การส่งเสริมทักษะการสื่อสารเพื่อความร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยีกับทฤษฎีโซเซียลคอนสตรัคติวิสต์ในเรื่อง ประชากร	เพียงททัย ยาวีราช	1200
119	178	HSC	การรับรู้ความเจ็บป่วยและพฤติกรรมการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม: กรณีศึกษาโรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยาและโรงพยาบาลอ่างทอง	เลอลักษณ์ ไล่เลิศ	1208
120	179	ART	ละครชาตรีคณะธิดา ณ บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	สุนิศา โพธิแสนสุข	1220
121	180	SCI	การพัฒนาผลิตภัณฑ์เสริมเส้นใยอาหารจากกุ้งสวรรค์	ศิริลักษณ์ นามวงษ์	1227
122	181	EDU	การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบในข้อสอบแบบต่อเนื่องสองขั้นตอนระหว่างวิธีวิเคราะห์ฟังก์ชันการจำแนกแบบโลจิสติกกับวิธีแมนเทิล-แฮนส์เซลทั่วไป	อัชฌาภรณ์ ตันติดำรงกุล	1234
123	182	HSC	การศึกษาแนวเวชปฏิบัติการรักษาโรคอัมพฤกษ์-อัมพาตด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย	รุสนี มามะ	1242
124	183	HSC	สุขภาพและความเสี่ยงในการทำงานของพนักงานกวาดถนนกรุงเทพมหานคร	ธนิดา รัตนวิจิตร	1256
125	184	HSC	ความชุกของอาการผิดปกติของระบบทางเดินหายใจของผู้เพาะเห็ดในจังหวัดเชียงราย	ปัทมาพร บัวแดง	1264
126	188	EDU	ระบบบริหารจัดการการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	สมรวย อภิชาติบุตรพงศ์	1276
127	189	SCI	แนวทางการศึกษาการรับรู้เชิงพื้นที่ฝั่งพื้นด้วยภาพกราฟิกสามมิติ	กิตติศักดิ์ เตชะกาญจนกิจ	1285
128	190	ART	หลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์เซรามิกซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนองที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย	ต้นฝน ทรัพย์นิรันดร์	1293
129	191	HUM	ความคาดหวังและมีติความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการท่องเที่ยวเกาะล้าน จังหวัดชลบุรี	อารีรัตน์ วัชรโยธินกุล	1301
130	192	HUM	ภาพลักษณ์ และทัศนคติต่อการท่องเที่ยวในเขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ส่งผลต่อการกลับมาเยือนซ้ำ	จุฑามาศ กันตพลธิติมา	1317

สารบัญ
การนำเสนอประเภทบรรยาย

ลำดับ	รหัส	Theme	ชื่อเรื่อง	ชื่อนักวิจัย	หน้าที่
131	193	BUS	แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดระยอง	อนัญญา ปาอนันต์	1335
132	194	ENG	การพัฒนาบ้านพักอาศัยแบบสำเร็จรูป	ภาวดี บุญรอดอยู่	1353
133	196	SCI	การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการน้ำเสียพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม	ศรีสุวรรณ เกษมสวัสดิ์	1366
134	198	EDU	การเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานในวิชาตลาดการเงินและสถาบันการเงินระหว่างนักศึกษาที่เพศและพื้นความรู้เดิมต่างกัน	เพชรี ศิริกิจจาขจร	1375
158	170	HSC	อิทธิพลของปัจจัยด้านบุคลากรบำบัดรักษาและการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมต่อการไม่กลับไปเสพยาซ้ำ ณ วัดแห่งหนึ่งในภาคใต้	ณัฐติญา นกแก้ว	1602

สารบัญ
การนำเสนอประเภทโปสเตอร์

ลำดับ	รหัส	Theme	ชื่อเรื่อง	ชื่อนักวิจัย	หน้าที่
135	14	ENG	การซึบอันตรายและประเมินความเสี่ยงของระบบการกำจัดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ แบบช่องจุลภาคในระบบผลิตไบโอแก๊ส	อุไรรัตน์ ทาบุตร	1387
136	18	EDU	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน วิชาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	ชนิษฐา แก้วท่าพญา	1398
137	26	SCI	ปัจจัยสภาพแวดล้อมบางประการที่มีผลต่อการปรากฏของหนอนผีเสื้อเจาะต้นสัก (<i>Xyleutes ceramicus</i> Walker) ในสวนป่าแม่ถี้ จังหวัดลำพูน	จิตติมา จันทรทอง	1405
138	27	EDU	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การคิดและกระบวนการคิดของมนุษย์ โดยใช้สื่อการสอนประเภท e-book	พันธ์ทิพา คนฉลาด	1412
139	29	HSC	การพัฒนาแกนนำในการส่งเสริมพฤติกรรมการขับชื้ออย่างปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเมือง จังหวัดเลย	รัตวัลย์ ศิริเลี้ยง	1417
140	32	BUS	แนวทางการวางแผนกลยุทธ์เพื่อการลงทุนโครงการพลังงานแสงอาทิตย์ในประเทศกัมพูชา	กรพินธ์ ศุกรีรัตน์	1428
141	34	HUM	การวิเคราะห์เนื้อหาเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว 10 ประเทศในกลุ่มอาเซียน	ขวัญชัย วงษ์เวช	1438
142	39	SCI	พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการร้านขายหนังสือ ในอำเภอเมือง จังหวัดเลย	จิตราภา คนฉลาด	1451
143	60	EDU	แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการสู่การเป็นสถานศึกษาในประชาคมอาเซียน เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง	วรางคณา เพ็ชรฉวี	1461
144	64	SCI	การผลิตแตงกวาอินทรีย์โดยใช้สารชีวโอสต์	ศิรัชส์สพล หนูพรหม	1472

สารบัญ
การนำเสนอประเภทโปสเตอร์

ลำดับ	รหัส	Theme	ชื่อเรื่อง	ชื่อนักวิจัย	หน้าที่
145	65	HUM	รูปแบบและกลยุทธ์การปฏิบัติการข่าวสารของกลุ่มขบวนการก่อความไม่สงบ จังหวัดชายแดนใต้ กรณีการข่าวลือ ช่มชู้ ห้ามทำงานวันศุกร์	ณริศา ชัยศุภมงคลลาภ	1480
146	71	HUM	กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติที่มีผลต่อทักษะความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัย	สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง	1488
147	82	SCI	การเจริญเติบโตของปลาหมอไทย (Anabas testudineus) ที่เลี้ยงด้วยอาหารผสมดักแด้ใหม่ที่ระดับต่างกัน	สุดาพร ตงศิริ	1500
148	85	SCI	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงของชุมชนริมแม่น้ำปิง จังหวัดเชียงใหม่	ดารชาติ เทียมเมือง	1506
149	91	HSC	Micro-tensile bond strength of different surface treatments on sclerotic dentin	Anawat Kwansirikul	1515
150	99	ENG	การลดปริมาณความชื้นในแม่พิมพ์เครื่องทองเหลืองด้วยวิธี Horizontal convection โดยการควบคุมอุณหภูมิแบบอัตโนมัติ	วิรงรอง แสงเดือน	1526
151	101	HUM	กระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเพื่อความมั่นคงด้านอาชีพ บ้านโนนโพธิ์ อ.เชียงใน จ.อุบลราชธานี	ธูชาติดา โคตมงคล	1534
152	114	SCI	ประสิทธิภาพของสารสกัดว่านทองใบม่วงในการยับยั้งการติดเชื้อไวรัสเฮอร์ปีส์ซิมเพล็กซ์ ทัยป์-1	วัชรภรณ์ ทาทาร	1543
153	123	ART	แนววิธีการเดี่ยวห้องวงใหญ่ของนักดนตรีสำนักพาทย์รัตน	มนตรี พันธุ์รอด	1555
154	126	ART	วิธีการเป่าปี่ใน “ว่าดอ” ของ ครูปั๊บ คงลายทอง	คำรณ สุขใส	1563
155	148	SCI	การประเมินผลการดำเนินงานมหาวิทยาลัยสีเขียว: บทเรียนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ณัฐพล รำพึงกิจ	1571
156	160	SCI	ผลของวัสดุชีวมวลร่วมกับการฉายรังสีแกมมาต่อคุณสมบัติเชิงกลของยางคอมโพสิตสำหรับกระถางชำ	นงนุชนาถ มณีนิล	1579
157	163	BUS	แนวทางการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	สุภาวดี สุทธิรักษ์	1588

การเชื่อมโยงองค์ความรู้สมุนไพรไทยจากภูมิปัญญาดั้งเดิมมาเป็นด้าน
การส่งเสริมวัฒนธรรมสุขภาพและการจัดแหล่งเรียนรู้ของท้องถิ่น :
กรณีศึกษาด้านอายุรเวทยศาสตร์ จังหวัดปราจีนบุรี

รองศาสตราจารย์เสาวภา ไพทยวัฒน์, ดร.สุวรรณฤทธิ วงศ์ชะอุ่ม,
อ.วิลาสินี จินตลิตติ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเชื่อมโยงองค์ความรู้สมุนไพรไทยจากภูมิปัญญาดั้งเดิมมาเป็นสินค้าด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมสุขภาพและการจัดแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น กรณีศึกษา ด้านอายุรเวทยศาสตร์ จังหวัดปราจีนบุรี มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาองค์ความรู้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรซึ่งเป็นภูมิปัญญาไทยในบริบทของภูมิถิ่นจากอดีตสู่ปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาและการอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยของท้องถิ่นขยายผลเป็นองค์ความรู้ภูมิปัญญาไทยสู่ความเป็นสากล โดยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นวิธีการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าของบริษัทอายุรเวทยศาสตร์ ทายาทรุ่นที่ 3 ร่วมกับการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และใช้การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผลของการศึกษา พบว่า

1. องค์ความรู้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรของบริษัทอายุรเวทยศาสตร์เป็นการนำองค์ความรู้ดั้งเดิมของภูมิปัญญาไทย ภูมิถิ่นซึ่งสืบทอดจากรุ่นที่ 1 ในงานของหมอพื้นบ้านซึ่งจะมียาไทยที่ใช้ในการรักษาทุกโรค ในทุกเพศทุกวัย องค์ความรู้และการปฏิบัติในความเป็นหมอพื้นบ้านได้ขยายผลเป็นศาสตร์หนึ่งของแพทย์แผนไทยในรุ่นที่ 2 ภายใต้ชื่อตำรายาหมอลูกอินทร์ โดยองค์ความรู้ของสมุนไพรและแพทย์พื้นบ้านยังคงปรากฏชื่อเสียงเฉพาะในจังหวัดปราจีนบุรีและพื้นที่ใกล้เคียง

2. กระบวนการพัฒนาและการอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยจากองค์ความรู้ภูมิปัญญาตำรายาหมอลูกอินทร์ที่ได้เกิดกระบวนการรับ ปรับและเปลี่ยน ดังนี้

2.1 นำองค์ความรู้ตำรายาไทยหมอลูกอินทร์เชื่อมโยงกับความเป็นสากล ในการผลิตตามหลักของกระทรวงสาธารณสุขด้านการแพทย์แผนไทยในลักษณะของการต่อยอดความรู้ภูมิปัญญาดั้งเดิม

2.2 ปรับการผลิตจากวัตถุดิบที่ต้องใช้การอบมาใช้เครื่องจักรในลักษณะของโรงงานพร้อมการเปลี่ยนชนิดของสินค้าให้เป็นสินค้าส่งเสริมสุขภาพ มีความหลากหลายในชนิดและผลิตสมุนไพรไทย เพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันมิใช่ใช้เป็นยารักษาโรค

2.3 ใช้กลยุทธ์การตลาดในการจัดจำหน่ายที่เผยแพร่สินค้าไปทั่วประเทศ โดยมีเภสัชกรด้านการแพทย์แผนไทยให้ความรู้และความเข้าใจร่วมกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการจัดจำหน่ายสินค้าส่งเสริมสุขภาพทั่วราชอาณาจักรและพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา

คำสำคัญ การเชื่อมโยงองค์ความรู้สมุนไพรไทย, ภูมิปัญญาดั้งเดิม, การส่งเสริมวัฒนธรรมสุขภาพ

Abstract

The purposes of this study are 1) to study knowledge concerning herbal products based on Thai wisdom from generation to generation , and 2) to study the processes of developing and conserving local Thai herbal products to be exported internationally. Qualitative Research methodologies include in-depth interview with the 3rd generation owners of Uthai Prasit company and participatory observation with documentary study.

The research findings are as follows;

1. Knowledge concerning herbal products of Uthai Prasit company has been passed on from the 1st generation's traditional Thai intellect in the form of local doctors using traditional Thai medicine to treat various diseases regardless of the patients' genders and ages. This knowledge and local traditional Thai medical practice has been expanded as a science in 2nd generation's traditional Thai medicine under doctor LookIn's medical recipe, and this knowledge of Thai herbs and local Thai medicine are well-known in Pracheenburi province and its vicinity.

2. The processes of developing and conserving Thai herbs based on knowledge of doctor LookIn's medical recipe have been adapted as follows;

2.1 Knowledge of doctor LookIn's medical recipe has been connected with Internationality in terms of medical production based on Public Health Department regulations concerning traditional Thai medicine.

2.2 Such method of production as grinding has been changed to using machines in factory production including changing the products types to health promotion products with various types of Thai herbs for improving human immune systems not for curing diseases.

2.3 The use of marketing strategies has been employed in product distribution throughout the country with the help of traditional Thai medicine pharmacists in providing knowledge and insight about the products. Moreover the use of product distribution via electronic media increases the sale of health promotion products throughout the country and the Thai-Cambodia border areas.

Key words : The Combination of Thai Herbs from Local Wisdom Health and Cultural Products and Local Learning Centre

บทนำ

ภูมิปัญญาเป็นผลผลิตทางปัญญาและเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่า ยาและสมุนไพรไทยจัดเป็นภูมิปัญญาที่ปรากฏในทุกภูมิภาค เมื่อนำมาศึกษาสังเคราะห์และทำการเชื่อมโยงระหว่างองค์ความรู้ดั้งเดิมกับความรู้เชิงประจักษ์ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก็จะส่งผลในด้านการใช้ประโยชน์กับการส่งเสริมสุขภาพ การบำบัดรักษาโรค ซึ่งกระบวนการศึกษายาและสมุนไพรไทยได้ถูกนำมาศึกษาอย่างเป็นระบบในการศึกษาการแพทย์แผนไทย การประยุกต์ไปสู่อาชีพที่สัมพันธ์กับการแพทย์แผนไทย อาทิ การนวด แพทย์แผนไทย สปาไทย ยาและสมุนไพรไทย เป็นต้น ในการกล่าวถึงการแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี จัดเป็นแหล่งกำเนิดและการเรียนรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและเป็นต้นแบบในการใช้ยาและสมุนไพรไทยมาร่วมใช้เป็นยาสามัญประจำโรงพยาบาลพร้อมการจัดจำหน่ายไปยังพื้นที่อื่นๆ ทั่วประเทศ

นอกจากชื่อเสียงของโรงพยาบาลอภัยภูเบศรในด้านการใช้ยาซึ่งผลิตจากผลิตภัณฑ์ของสมุนไพรไทยดังที่กล่าวมาแล้ว ในจังหวัดปราจีนบุรีเคยมีภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ในด้านการดูแลหัวเมืองด้านตะวันออกซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ของประเทศในยุคที่ผ่านมา ในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยมีเจ้าพระยาอภัยภูเบศร (ชุ่ม อภัยวงศ์) ข้าหลวงใหญ่ประจำมณฑลพระตะบองท่านมีข้าราชการที่ใกล้ชิดชื่อขุนอุทัยประสิทธิ์ ทำหน้าที่เป็นแพทย์ประจำตัวที่มีความรู้เรื่องยาและสมุนไพรเพื่อใช้รักษาโรคและ การส่งเสริมสุขภาพ ภายหลังเมื่อเจ้าพระยาอภัยภูเบศร (ชุ่ม อภัยวงศ์) มารับราชการเป็นเจ้าเมืองปราจีนบุรีจนถึงสมัยรัชกาลที่ 6 ขุนอุทัยประสิทธิ์คงเป็นแพทย์ประจำตัวของเจ้าเมืองรวมถึงเป็นแพทย์ประจำตระกูล ซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในพื้นที่ปราจีนบุรี ภายหลังเมื่อขุนอุทัยประสิทธิ์เสียชีวิต จากองค์ความรู้ด้านยาและสมุนไพรไทยได้สืบทอดต่อกันมาจนถึงรุ่นที่ 2 ให้กับทายาทซึ่งชาวบ้านเรียกหมอลูกอินทร์ หรือนายธีระบุญภักดี จากนั้นท่านได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการนำสมุนไพรมาเป็นยารักษาโรคได้ตามใบอนุญาต เมื่อหมอลูกอินทร์ท่านสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณสาขาเวชกรรมและเภสัชกรรม ในปี พ.ศ. 2483 และ พ.ศ. 2490 ตามลำดับ ท่านสามารถประกอบอาชีพเป็นหมอรักษาคนไข้มาตลอดชีวิตจบจนถึงปี พ.ศ. 2540 ท่านได้รับคัดเลือกจากกระทรวงสาธารณสุขให้เป็นผู้มีวิภูมิด้านการแพทย์แผนไทย ความรู้ด้านยาและเวชภัณฑ์สมุนไพรไทยได้นำมาเป็นองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยสืบทอดมา โดยมีทายาทรุ่นที่ 3 ชื่อ คุณถวัลย์ บุญภักดี บุตรชายหมอลูกอินทร์ได้ดำเนินการสืบทอดองค์ความรู้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากบรรพบุรุษรุ่นที่ 1 ที่สั่งสมมารวม 100 ปี มาจัดตั้งบริษัทอุทัยประสิทธิ์ จำกัด ที่จังหวัดปราจีนบุรีมารวม 15 ปี พร้อมการนำเอาองค์ความรู้ดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทยยุคปัจจุบันภายใต้ชื่ออุทัยประสิทธิ์ ซึ่งประกอบด้วยหมวดยาที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตรวม 10 หมวด ยาสุขภาพบุรุษ ยาสุขภาพสตรี ยาเด็ก ยาเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร ยาแก้ไอ ยาบำรุงร่างกาย ยาบำรุงหัวใจ ยาแก้ปวดเมื่อย เวชสำอางค์ ยาเดี่ยว รวมชนิดของยาที่ผลิตมีกว่า 100 ชนิด

จากองค์ความรู้ด้านานยาอุทัยประสิทธิ์ (หมอลูกอินทร์) ซึ่งเป็นยาสามัญประจำท้องถิ่นปราจีนบุรี และท้องถิ่นใกล้เคียงและเป็นยาไทยที่ได้มีการสืบทอดสืบสานมา 3 ชั่วอายุ ซึ่งองค์ความรู้ทั้งหมด ถ้าหากมิได้มีการรวบรวมและสังเคราะห์ในมิติภูมิปัญญาไทยสู่ความเป็นสากลเพื่อการดูแลสุขภาพก็จะส่งผลให้สถานศึกษาละเลยโอกาสในมิติภูมิปัญญาไทยสู่ความเป็นสากลเพื่อการดูแลสุขภาพ ในการนำองค์ความรู้ของท้องถิ่นมาเป็นพื้นฐานการศึกษาเพื่อให้เป็นประโยชน์การนำความเป็นไทยสู่ความเป็นสากลความสำคัญของยาไทยจากพระราชปรารภองค์รัชกาลที่ 5 ตอนหนึ่งเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยพระองค์ทรงตรัสความว่า (วีระศักดิ์ จันทร์สงแสง (2556))

“ขอเตือนว่า หมอฝรั่งนั้นดีจริง แต่การใช้ยาไทยสูญญา (คัดลอกจากต้นฉบับ) หาไม่หมอไทย ควรจะไม่ให้มีต่อไปภายหน้า ญาควรมีไว้บ้าง ถ้าว่าส่วนตัวของฉัน สมครกินยาไทย และยังวางใจญาอุ่นใจในหมอไทย”

จากพระราชปรารภดังที่กล่าว และความตื่นตัวของประเทศไทยด้านการแพทย์ของไทย อีกทั้งผลดีในการสืบสานภูมิปัญญาไทยจากตำนานยาอุทัยประสิทธิ์สู่มาตรฐานสากลของผู้จัดจำหน่าย ซึ่งองค์ความรู้ดั้งเดิมของยาและสมุนไพรแต่ละประเภทที่เคยสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนไทยในภูมิภาคดั้งเดิมมาก่อน จากการรวบรวมองค์ความรู้ของยาทั้ง 10 หมวด และทำการศึกษาในมิติการแพทย์แผนไทย ร่วมกับการศึกษาทางมานุษยวิทยา ก่อให้เกิดผลดีในการนำองค์ความรู้ดั้งเดิมด้านการรักษาสุขภาพและให้แหล่งผลิตยาและสมุนไพรไทยเป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยของท้องถิ่น ร่วมกับการพัฒนาเป็นยาและสมุนไพรไทยจำหน่ายในประเทศและประเทศกัมพูชา ผลที่ปรากฏจะเกิดประโยชน์ทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภคและสถานศึกษาล้วนได้นำเอาภูมิปัญญาไทยดั้งเดิมมาขยายผลด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจในปัจจุบันและอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรซึ่งเป็นภูมิปัญญาไทยดั้งเดิมในบริบทของภูมิภาคจากอดีตสู่ปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษากระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยของท้องถิ่นให้ขยายผลเป็นชุดความรู้ของภูมิปัญญาไทยเชื่อมโยงกับความเป็นสากล

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในเรื่องนี้กำหนดขอบเขตในการศึกษาสังเคราะห์รวบรวมข้อมูลจากภูมิปัญญาไทยสู่การเป็นสินค้าที่ส่งเสริมด้านวัฒนธรรมสุขภาพของพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

1. ทฤษฎีการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

สุขภาพแบบองค์รวม (Holistic Health) เป็นการมองสุขภาพเชิงบวก จะให้ความสำคัญกับสุขภาวะของชีวิต (Wellness) แบบต่อเนื่อง หมายถึง ภาวะที่สมดุล สอดคล้อง กลมกลืน ฟังพาทอาศัยกันและกันในมิติทางกาย มิติทางจิตใจ และมิติทางจิตวิญญาณ ภายในสมดุลและระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการดูแลสุขภาพกายอย่างมีแบบแผน การมีสุขภาพดีที่ตนเองเป็นผู้กำหนด เป็นผู้ได้รับผลและเป็นผู้ประเมินสุขภาพตนเอง การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมจะเปิดโอกาสให้หลากหลายวิธีการ ทั้งวิธีการรักษาโรคแบบเดิม และวิธีการรักษาโรคแบบทางเลือก กระบวนการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมจะเป็นกระบวนการสร้างและสนับสนุนให้บุคคลมีความตระหนักในตนเอง (พิมพ์นิภา บัวชุม 2554, 156-159) ซึ่งสัมพันธ์กับแนวคิดในเรื่อง สุขภาพ ความเจ็บป่วย และการแพทย์ก่อนการรับองค์ความรู้แบบตะวันตก พบว่าการรักษาชีวิตของมนุษย์ตามแนวคิดทฤษฎีทางมานุษยวิทยา พบว่าเรื่องราวเกี่ยวกับสุขภาพความเจ็บป่วย และการเยียวยารักษาโรค มีความเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนา วิถีชีวิต ที่สัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์ตามชาติพันธุ์ (โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ บรรณาธิการ . 2548)

2. ทฤษฎีการยอมรับนวัตกรรม

นวัตกรรมเป็นแนวคิด การประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และสนองตอบกับความต้องการของผู้คนในการยอมรับผ่านการศึกษา การรับรู้การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเชื่อมโยงข่าวสารให้สัมพันธ์กันกับความรู้เดิม การกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจ การประเมินค่าข่าวสาร ซึ่งองค์ประกอบที่สนับสนุนให้เกิดการยอมรับประกอบด้วย บรรทัดฐานของระบบสังคม การมีใจกว้างยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลง และการมีบูรณาการของการสื่อสาร หากนวัตกรรมได้ส่งผลในการนำประโยชน์ด้านการเพิ่มรายได้และง่ายต่อการนำไปใช้ก็จะส่งผลในการยอมรับนวัตกรรม (ประภาเทัญ สุวรรณ 2526, 110-111)

วิธีการดำเนินงาน

1. ศึกษาเอกสารทางประวัติศาสตร์และเอกสารซึ่งเกี่ยวข้องกับพื้นที่ปราจีนบุรี
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการผลิตยาของบริษัทอุทัยประสิทธิ์
3. สันทนาการกลุ่มกับทายาทและผู้เกี่ยวข้องในองค์ความรู้ของยาสมุนไพรหมอลูกอินทร์
4. สัมภาษณ์เชิงลึกกับทายาทรุ่นที่ 3 (คุณถวัลย์ บุญภักดีและคุณเฉลยพร บุญภักดี)
5. สัมภาษณ์ผู้ผลิตยาในบริษัทอุทัยประสิทธิ์และผู้จำหน่าย ผู้ใช้จ่ายจำนวน 20 คน
6. นำผลการศึกษาทั้งหมดเสนอเบื้องต้นกับทายาทรุ่นที่ 3 เพื่อตรวจสอบ
7. ปรับและแก้ไขนำเสนอในบทความวิจัยระดับชาติ
8. จัดพิมพ์งานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ผลการศึกษา

1. องค์ความรู้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรซึ่งเป็นภูมิปัญญาไทยกับการสังเคราะห์ในบริบทของภูมิถิ่นจากอดีตสู่ปัจจุบัน

1.1 องค์ความรู้ด้านสมุนไพรไทยและหมอพื้นบ้านที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 โดยขุนอุทัยประสิทธิ์ที่เคยเป็นหมอประจำตัวของเจ้าพระยาอภัยภูเบศร (ชุ่ม) ในยุคนั้นท่านได้รับ การยกย่องให้เป็นหมอลหลวง ซึ่งหมายถึงหมอของเจ้านาย จากข้อมูลในหนังสือที่เกี่ยวข้องกับประวัติของเจ้าพระยาอภัยภูเบศร (ชุ่ม) พ.ศ. 2435 – 2443 และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จะพบว่าผู้เป็นเจ้านายและครอบครัวจะมีหมอประจำตัว สำหรับขุนอุทัย ประสิทธิ์จัดเป็นหมอที่มีงานและหน้าที่ประจำซึ่งต้องรับผิดชอบค่อนข้างมาก กล่าวคือ ต้องดูแลสุขภาพของเจ้าพระยาอภัยภูเบศร (ชุ่ม) พร้อมกับหม่อม 40 ท่าน บุตรและธิดาของท่านเจ้า

เมือง 44 คน (วีระศักดิ์ จันทร์สงแสง, 2556 : 61) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกคุณฉวีลย์ บุญภักดี (6 กุมภาพันธ์ 2560) ซึ่งคุณฉวีลย์รับฟังมาจากคุณหมอลูกอินทร์ (บุตรชายของขุนอุทัยประสิทธิ์) สรุปได้ว่าขุนอุทัยประสิทธิ์จะต้องดูแลในการจัดหาสมุนไพรไทยที่ช่วยส่งเสริมให้ท่านเจ้าเมืองมีสุขภาพแข็งแรง จึงต้องสืบค้นยาบำรุงร่างกายให้ดูดี ไม่อ่อนแอ อีกทั้งเสริมความสง่างาม ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ จึงเป็นที่มาของยาและสมุนไพรบำรุงบุรุษ ส่วนสตรีมีทั้งฝ่ายที่มีบุตรแล้วและอยากมีบุตรก็ต้องดูแลสุขภาพในการรับประทานยาบำรุงสตรีให้มีผิวพรรณดี มีเลือดฝาด ส่วนบุตรธิดา รวมทั้งบริวารของท่านเจ้าเมืองก็จะมีโรคทั่วไปแบ่งเป็นกลุ่มเด็ก กลุ่มหญิงสาวมีประจำเดือน กลุ่มวัยทำงานล้วนแต่มีการเฝ้าระวังด้านการสร้างภูมิคุ้มกันในลักษณะของการใช้ยาและสมุนไพรเพื่อส่งเสริมสุขภาพ หากมีอาการป่วยท่านขุนอุทัยประสิทธิ์จะทำหน้าที่เป็นหมอรักขาโดยใช้ยาสมุนไพรประเภทต้ม จัดเป็นชุดและดูแลรักษาจนหายจากอาการป่วย

ยาและสมุนไพรไทยของท่านขุนอุทัยประสิทธิ์เป็นการใช้ตัวยาคึ่งใช้ผลิตภัณฑ์มาจากป่าในพื้นที่ชายแดนไทยกัมพูชา ในยุคนั้นใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ เช่น เขากวางอ่อน กระตูดเสือโคร่ง เป็นต้น และพืชสมุนไพรอื่นๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่สามารถใช้เป็นยารักษาโรคในยุคนั้นได้

1.2 จากยาและสมุนไพรที่ใช้รักษาโรคและสร้างภูมิคุ้มกันโรคของขุนอุทัยประสิทธิ์ ได้ถูกถ่ายทอดมายังทายาทรุ่นที่ 2 ชื่อ นายธีระ บุญภักดี หรือเรียกว่าหมอลูกอินทร์ ที่ได้ทำงานร่วมกับ ขุนอุทัยประสิทธิ์ในฐานะเป็นผู้ช่วยแพทย์และช่วยจัดหาตัวยาสสมุนไพรมากมายชนิดมาผ่านกระบวนการในการผลิตเป็นยาไทย ซึ่งในการทำงานจะมีผู้คนช่วยงานค่อนข้างมากและผู้เป็นกำลังหลัก คือนางวินิตย์ บุญภักดี ภรรยาของนายธีระ บุญภักดี ปัจจุบันยังมีชีวิตอยู่และอายุ 103 ปี ท่านเล่าว่า เคยบดยาไทยทุกวันให้ท่านขุนและหมอลูกอินทร์โดยชนิดของสมุนไพรต้องให้ชาวบ้านในท้องถิ่นนำมาส่ง จากนั้นจะนำมาตากแห้งเพื่อเตรียมบดเป็นยาไทย ในยุคของหมอลูกอินทร์ได้เปิดบ้านรักษาโรคในอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ทั้งนี้โดยท่านได้สอบผ่านการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณ สาขาเวชกรรมและเภสัชกรรมในปี พ.ศ. 2483 และ พ.ศ. 2490 ในปี พ.ศ. 2540 ท่านได้รับคัดเลือกจากกระทรวงสาธารณสุข ให้เป็นผู้มีวุฒิด้านการแพทย์ไทย ความต่อเนื่องในการสืบสานองค์ความรู้ด้านยาและสมุนไพรไทยของขุนอุทัยประสิทธิ์ จากปลายสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ถ่ายทอดมาเป็นองค์ความรู้ที่เชื่อมโยงกับกลไกในการรักษาโรคตามแบบแพทย์แผนไทย โดยองค์ความรู้ทั้งหมด (จากรุ่นที่ 1 ถึงรุ่นที่ 2) ได้เชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านยาสมุนไพรและการแพทย์แผนไทย โดยนำศาสตร์ดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ตามเกณฑ์คุณภาพการรักษาโรคของกระทรวงสาธารณสุขภายใต้ความเชื่อและความไว้วางใจของคนในท้องถิ่น จากความเข้าใจของหมอลูกอินทร์กับวิถีชีวิตของชาวบ้านมายาวนาน หมอลูกอินทร์จึงเป็นที่พึ่งของชาวบ้าน โดยชาวบ้านที่อยู่ห่างไกลมาเข้าทำการพักรักษาตัวในบ้านหมอลูกอินทร์พร้อมการปฏิบัติตนเป็นผู้ป่วย และใช้ชีวิตในการพักรักษาฟื้นฟูตนเอง ภายหลังจากเป็นปกติชาวบ้านและเครือญาติก็จะให้ความเคารพพร้อมความไว้วางใจในคุณภาพร่วมประสิทธิภาพในสรรพคุณของยาหมอลูกอินทร์ประเภทยาบำรุงร่างกายชาย หญิง ยารักษาโรคในกลุ่มเด็ก

องค์ความรู้ในการผลิตยาบำรุงร่างกายและยารักษาโรคจากสมุนไพรไทยของหมอลูกอินทร์ได้มีการจัดเก็บเป็นตำรายาหมอลูกอินทร์ ซึ่งมีได้เผยแพร่เป็นศาสตร์วิชาการ หากแต่คนใกล้ชิดจะมีความรู้ร่วมในตัวยาคึ่งใช้เพราะการผลิตยาไทยจากสมุนไพรต้องผ่านการตากแห้ง การบดที่ใช้เวลาในการผลิตร่วมกับศิลปะในการรักษาโรค ซึ่งผู้ร่วมงานของหมอลูกอินทร์ สังเกตการณ์ให้ยาไทยกับผู้ป่วยเป็นชุดยารักษาโรค ยาบำรุงร่างกาย และคำแนะนำในการปฏิบัติตนของผู้รับยาเพื่อใช้ยาและสมุนไพรให้เกิดคุณประโยชน์กับสุขภาพของแต่ละบุคคล องค์ความรู้ทั้งหมดได้จัดเก็บอย่างเป็นระบบที่ผู้ใกล้ชิดและทายาทนำมาเป็นหลักในการผลิตยาและสมุนไพร ในรุ่นที่ 3

ข้อ 2 เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาและการอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยของท้องถิ่นขยายผลเป็นชุดความรู้ภูมิปัญญาไทยสู่ความเป็นปัจจุบัน

ในการดำเนินงานดังที่กล่าวไว้เริ่มต้นจากการอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยซึ่งเป็นชุดความรู้จากขุนอุทัยประสิทธิ์ บุญภักดี มาถึงทายาท (หมอลูกอินทร์) นับเป็นกลุ่มผู้สืบทอดองค์ความรู้ยาและสมุนไพรไทยเฉพาะของบุคคลมาทำการเชื่อมโยงกับการแพทย์แผนไทยอีกทั้งทำการควบคุมคุณภาพสู่ความเป็นสากล ในขั้นตอนนี้ดำเนินการโดยทายาทรุ่นที่ 3 คุณฉวีลย์ บุญภักดี และคุณเฉลยพร บุญภักดี ซึ่งทั้ง 2 ท่านได้ดำเนินงานในฐานะผู้สืบทอดโดยเริ่มจาก

1. รวบรวมความรู้ทางด้านยาและสมุนไพรไทยของท่านขุน (รุ่นที่ 1) และหมอลูกอินทร์ (รุ่นที่ 2) ซึ่งเคยรวบรวมไว้เป็นตำรายาที่หลากหลายพร้อมการตรวจสอบข้อมูลทั้งหมดจากคุณแม่วินิตย์ บุญภักดี บุคคลที่เคยร่วมดำเนินงานตั้งแต่รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 ตลอดจนความรู้เรื่องยาและสมุนไพรไทยจากญาติพี่น้องมาช่วยกันขยายผลองค์ความรู้ดั้งเดิมให้เกิดความเป็นรูปธรรม และวางแผนการผลิตเชิงการตลาดมากกว่าการใช้เป็นยาสมุนไพรเฉพาะในพื้นที่ปราจีนบุรีดังที่เคยปฏิบัติในรุ่นที่ 2

2. การศึกษาวิชาแพทย์แผนไทย ซึ่งทายาทรุ่นที่ 3 (คุณฉวีลย์ และคุณเฉลยพร บุญภักดี) ได้ทำการศึกษารักษาโรคแพทย์แผนไทยของสถาบันการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข โดยใช้เวลาศึกษารวม 4 ปี จนทั้งสองท่านสามารถนำมาใช้ในการผลิตยาและสมุนไพรไทยตามระเบียบและกฎหมายที่รองรับคุณภาพยาและสมุนไพรไทย

3. การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านยาและสมุนไพรไทยจากคนรุ่นที่ 1, 2 ให้เกิดการรักษาคูณค่าดั้งเดิม หากแต่ต้องปรับการใช้วัสดุใหม่ที่มีคุณค่าและฤทธิสรรพคุณในการป้องกันและการรักษาโรค โดยให้การเทียบเคียงกับตำราเทียบผลของตัวยาในกลุ่มที่มีสรรพคุณใกล้เคียงกัน เพื่อใช้ในการผสมเป็นยาของบริษัทยุทธศาสตร์ที่มีการจัดตั้งเป็นโรงงานผลิตตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งผลที่ปรากฏหลังจากการได้รับอนุญาตให้ดำเนินงานได้จากช่วงเวลา 15 ปี บริษัทยุทธศาสตร์สามารถผลิตยาได้มากกว่า 100 ชนิด รวม 10 หมวด โดยกลุ่มยาที่ผลิตใหม่ประเภทเวชสำอางและเครื่องหอม อันประกอบด้วย เครื่องสำอางที่ผลิตจากสมุนไพรใช้เป็นสบู่ล้างหน้า ครีมทาผิว เป็นต้น

จากช่วงเวลา 15 ปีของการประกอบธุรกิจยาและสมุนไพรไทยของบริษัทยุทธศาสตร์ พบว่า ทายากรุ่นที่ 3 ได้ทำการเชื่อมโยงองค์ความรู้ของขุณูยุทธศาสตร์ หมอลูกอินทร์มาเป็นยาไทยเพื่อส่งเสริมสุขภาพดังปรากฏในตารางแสดงชนิดและสรรพคุณยา และกลุ่มผู้ช้ยา

ตารางแสดงชนิดและสรรพคุณยาและกลุ่มผู้ช้ยา

ชื่อยา (เดิม)	สรรพคุณ	เก่า	ใหม่	ความนิยม		กลุ่มผู้ช้
				มาก	ปานกลาง	
1.ยาบำรุงหมอลูกอินทร์	ปรับสภาพร่างกายให้อยู่ในสภาพสมดุลย์ ระบบย่อย ระบบขับถ่าย ดีขึ้น หลับสนิท	☐		☐		สุขภาพบุรุษ/สุขภาพสตรี
2.ยาสตรีหมอลูกอินทร์	บำรุงโลหิต มีประจำเดือนผิดปกติ เป็นลิ่มเป็นก้อน มีกลิ่น กระชับมดลูก	☐		☐		สุขภาพสตรี
3.ยาบุญศักดิ์หมอลูกอินทร์	บำรุงประสาท บำรุงฮอร์โมน กระดูกพรุน ช่วยผ่อนคลายความเครียด ร้อนวูบวาบ	☐		☐		สตรี (วัยทอง)
4.ยาบำรุงร่างกาย(ชาย)	บำรุงร่างกายสำหรับท่านสุขภาพบุรุษ เพิ่มสมรรถภาพให้แข็งแรง ป้องกันต่อมลูกหมาก	☐		☐		สุขภาพบุรุษ
5.ยาแก้น้ำเหลืองเสีย	มีผื่นหรือ ตุ่มคันตามผิวหนัง เป็นแผล มีตุ่มเป็นน้ำเหลืองตามร่างกาย	☐		☐		ผู้เป็นโรค
6.ยาบรรเทาโรคผิวหนัง	โรคผิวหนัง ทิ่มหัวทั้งภายในและภายนอก มีอาการอักเสบ จะทำให้ยุบและแห้ง	☐		☐		ผู้เป็นโรค
7.ยาประสะเจตพังคี	แก้อาการกรดไหลย้อน จุกเสียดเรื้อรัง มีลมเป็นก้อนบริเวณยอดอก ลื่นปี่	☐		☐		ลูกค้าทั่วไป
8.ยาธรณีสันตะฆาต	เป็นยาระบาย ขับเมือกมันในลำไส้ แก้กษัย แก้เส้นเอ็นตึง ลมอัมพาต ขับขอก	☐		☐		ผู้เป็นโรค
9.ฟ้าทะลายโจรแคปซูล	แก้ไข้หวัด ฆ่าเชื้อหวัด ร้อนใน เจ็บคอ ทอนซิลอักเสบ ปวดศีรษะ ปวดข้อ	☐		☐		ผู้เป็นโรค
10.ยาเบญจโลกวิเชียร	แก้ไข้พิษ ไข้กาฬ กระทั่งพิษไข้ต่างๆ มีใช้ร่วมกับผื่นหรือตุ่มและถอนพิษผิดสำแดง	☐			☐	ผู้เป็นโรค
11.อบเชยเทศแคปซูล	ช่วยขับลม แก้อ่อนเพลีย บำรุงหัวใจ ลดน้ำตาลในเลือด	☐			☐	ผู้เป็นโรค
12.ยาประสะ	สำหรับหญิงหลังคลอดบุตร ในระหว่างให้นม	☐			☐	สุขภาพสตรี

น้ำมัน	บุตร ทำให้มีน้ำมันมากขึ้น สะอาดบริสุทธิ์					
13.ยาตรีผลา แคปซูล	เป็นยาระบายอ่อนๆ สามารถทานประจำ เพื่อขับเศษอาหารล้างสารพิษตกค้าง	☐			☐	ลูกค้าทั่วไป
14.ยาขับลมหอม ลูกอินทร์	ขับลมในเส้น ในกระดูก ทั่วร่างกาย ที่ทำให้ปวดเมื่อย สามารถล้างสารพิษออก	☐			☐	ลูกค้าทั่วไป
15.ยานรี	ยับยั้งการสร้างไขมันส่วนเกิน หน้าท้อง ต้น ขา	☐			☐	ลูกค้าทั่วไป

ชื่อยา (เดิม)	สรรพคุณ	เก่า	ใหม่	ความนิยม		กลุ่มผู้ใช้
				มาก	ปานกลาง	
16.ขมิ้นชัน แคปซูล	รักษาแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ แก้โรคกระเพาะ ลดการอักเสบใน กระเพาะ	☐			☐	ลูกค้าทั่วไป
17.ยาต้ม พืชมะนาว	ใช้ต้มบรรเทาอาการวิงเวียนศีรษะ หน้ามืด คัดจมูก	☐		☐		ลูกค้าทั่วไป
18.ยาหม่อง เสลดพังพอน	ใช้ทาเพื่อบรรเทาอาการปวด บวม ผื่น คัน จากพิษแมลงกัดต่อย และแก้ปวด เมื่อย	☐		☐		ลูกค้าทั่วไป
19.สบู่ ทองพันชั่งหอม ลูกอินทร์	กำจัดกลิ่นตัว ฆ่าเชื้อราแบคทีเรีย กำจัดสิว ฝ้า จุดต่างด่างบนใบหน้า	☐		☐		ลูกค้าทั่วไป
20.พืชมะนาว	ใช้ทาบรรเทาอาการวิงเวียนศีรษะ หน้ามืด คัดจมูก เคล็ดขัดยอก ปวดข้อ	☐		☐		ลูกค้าทั่วไป
21.ยากวาดคอ หอมลูกอินทร์	ลดไข้ เป็นเม็ด เป็นฝ้า ทานนมไม่ได้ ลื่นกระด้าง คางแข็ง ท้องอืด	☐			☐	ลูกค้าทั่วไป
22.ยาประสะ จันทร์แดง	แก้พิษไข้ พิษร้อนภายใน กระจายน้ำ คอกแห้ง ร้อนรุ่ม กระจายกระดูก ทำให้ ชุ่มคอ	☐			☐	ลูกค้าทั่วไป
23.ยาแก้ไอ จันทร์ลีลา	แก้ไอ แก้ปวดศีรษะ ไข้เปลี่ยนฤดู	☐			☐	ลูกค้าทั่วไป
24.ใบบัวบก แคปซูล	แก้ร้อนใน แก้ช้ำใน ช่วยให้เลือดเลี้ยง สมอง หลอดเลือด หัวใจ ไม่ทำให้หลอดเลือด เปราะ	☐			☐	ลูกค้าทั่วไป
25.ยาหอมหอม ลูกอินทร์ (ชนิดเม็ด)	เมื่อมีอาการวิงเวียนศีรษะ หน้ามืดจะ เป็นลม บำรุงหัวใจ แน่นหน้าอก	☐		☐		ลูกค้าทั่วไป
26.ยาหอมหอม ลูกอินทร์ (ชนิดผง)	เมื่อมีอาการวิงเวียนศีรษะ หน้ามืดจะ เป็นลม บำรุงหัวใจ แน่นหน้าอก	☐		☐		ลูกค้าทั่วไป
27.กระเทียม แคปซูล	ช่วยให้หลอดเลือดไหลเวียนโลหิตได้ดี ลดไขมันและคอเลสเตอรอลสูง	☐			☐	ลูกค้าทั่วไป
28.ยาบำรุงธาตุ	ลดความดันโลหิตสูง ความเครียด ปวด ศีรษะ ละปรับสภาพของร่างกาย	☐		☐		ผู้เป็นโรค
29.ยาแคปซูล	บำรุงตับ สร้างความสมดุล ของไขมัน	☐		☐		ลูกค้าทั่วไป

ผสมลูกใต้ใบ	ในต้น มีผลให้สายตาดำ รักษาอาการตีชาน					
30.ยาอมฟ้า ทะลายโจร	แก้เจ็บคอ	☐		☐		ลูกค้ำทั่วไป
31.ยาบรรเทา อาการปวด เมื่อย	แก้ปวดเมื่อยตามร่างกาย แขน ขา ตามข้อ อาการแขน ขาอ่อนแรงและอัมพฤกษ์	☐		☐		ลูกค้ำทั่วไป
32.ยาอำมฤค วาที	แก้ไอ ขับเสมหะ ลดน้ำมูก ไอหืดไอ หอบ ไอเสียงแหบแห้ง แก้เจ็บคอ ไม่ทำให้ ง่วงนอน	☐		☐		ลูกค้ำทั่วไป

จากตารางแสดงชนิดและสรรพคุณยาและกลุ่มผู้ช้ยา พบว่าบริษัทผู้ขายประสิทธิ์ ได้ผลิตยาจำแนกเป็นยาเก่าที่สืบทอดจากภูมิปัญญาดั้งเดิมจำนวน 32 รายการ ผลิตภัณฑ์ยาที่จำหน่ายได้สูงสุด ชื่อยาธรณีสันตะฆาตยังคงเป็นยาที่ได้รับความนิยมได้วางใจของลูกค้าในท้องถิ่น และต่างจังหวัดโดยเฉพาะในภาคอีสานกับพื้นที่ชายแดนไทยกัมพูชาจังหวัดสระแก้ว ยาเก่าของหมอลูกอินทร์ได้นำมาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยสะดวกต่อการนำไปใช้พร้อมมีคำอธิบายสรรพคุณตามข้อกำหนดของกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับการสร้างความเข้าใจให้ยาและสมุนไพรไทยใช้เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อแสดงถึงชนิดและสรรพคุณของยาเก่าจึงคงชื่อยาเดิมไว้

ชนิดและสรรพคุณของยาและสมุนไพรดั้งเดิมได้ทำการสืบทอด พร้อมการให้ข้อมูลกับผู้ซื้อในด้านการใช้ร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ช้ยาและสมุนไพรไทยเป็นยาบำรุง มิใช่ยารักษาโรค หากจะนำไปใช้เพื่อการรักษาโรคให้ใช้เป็นยาสามัญประจำบ้านเท่านั้น เนื่องจากความนิยมของคนในยุคปัจจุบันในการนำยาและสมุนไพรไทยมาใช้เป็นยาสามัญทั่วไปร่วมกับการใช้เพื่อส่งเสริมความงาม บริษัทผู้ขายประสิทธิ์ จึงทำการผลิตยาใหม่โดยประยุกต์จากยาและสมุนไพรดั้งเดิมมาเป็นสินค้าร่วมกับยาและสมุนไพรเก่าซึ่งจะสนองความต้องการด้านการตลาดในยุคปัจจุบัน

การอภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาในด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย พบว่า การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่มีความเป็นรูปธรรมจะส่งผลกับการสืบสาน สืบทอดที่มีผลต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรม ซึ่งสัมพันธ์กับงานศึกษาของกลุ่มศึกษาภูมิปัญญาไทย เป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ประเภทโบราณสถาน โบราณวัตถุ ซึ่งการอนุรักษ์จะคงรักษาความงดงามในรูปแบบเดิมของโบราณสถานรวมถึงสภาพแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อความสวยงามแบบทรงคุณค่าในความเป็นไทย ในการศึกษาของโกมาตร จำเสถียรทรัพย์ บรรณธิการ (2548) เรื่องพหุลักษณะทางการแพทย์และสุขภาพในมิติสังคมและวัฒนธรรม งานศึกษาทั้งหมดได้สร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพ ความเจ็บป่วย เป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับหลักมนุษยวิทยา การแผนพื้นบ้าน และพิธีกรรมเกี่ยวกับการเจ็บป่วยในสังคมต่างๆ ล้วนมีความสำคัญกับวิถีชีวิต และงานศึกษาพืชและสมุนไพรท้องถิ่นร่วมกับการมีส่วนร่วมของประชาชน จากงานศึกษาของ เสาวภา พรสิริพงษ์ และวิจิต เปานิล (2541) รายงานการวิจัยเรื่องกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ อุดลย์ วุฒิจูรีพันธ์ (2542) และ งานศึกษาของ สุรียา สมุทคุปต์ และพัฒน์ กิตติอาษา (2542) มานุษยวิทยากับโลกาภิวัตน์

งานศึกษาทั้งหมดมีสัมพันธ์กับการศึกษาเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรมและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่สัมพันธ์กับมรดกวัฒนธรรมไทยร่วมกับการศึกษาด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการนวด การถ่ายทอดความรู้เป็นการศึกษาจากการปฏิบัติการจริง กลุ่มที่ให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ที่พื้นฐานองค์ความรู้ด้านแพทย์แผนไทยประยุกต์จากพื้นฐานของศาสตร์การนวดแผนไทยและสปา งานศึกษาของพิมพ์นภา บัวชุม (2554) เรื่อง การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสานในการนวดแผนไทยและสปา เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์ พบว่า องค์ความรู้การนวดแผนไทยและสปาในภาคอีสาน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุประมาณ 30 – 50 ปี ผู้ให้บริการมีความรู้ด้านการนวด การใช้สมุนไพรได้รับการอบรมจากเจ้าของผู้ประกอบการ ซึ่งความนิยมของลูกค้ายังมีความเชื่อถือในผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ประกอบการนวด สำหรับการสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับสถานที่ การเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความปลอดภัยต่อสุขภาพ งานวิจัยของอุดม อุดมวรรณกุล (2545) เรื่องการถ่ายทอดการนวดแผนไทยบ้านป่าบาง พบว่า การถ่ายทอดความรู้ด้านการนวดแผนไทยบ้านป่าบาง เป็นวิชาที่ถ่ายทอดสืบทอดกันในครอบครัวซึ่งบรรพบุรุษเป็นหมอพื้นบ้าน และยังเป็นความนิยมของคนในชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ งานศึกษาของพรทิพย์ วีระพันธุ์ (2548) เรื่อง แนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาการนวดแผนไทย : กรณีศึกษากลุ่มอนุรักษ์นวดแผนไทย วัดบ้านดอน จังหวัดระยอง พบว่า การนวดแผนไทยยังคงได้รับความนิยมตามรูปแบบหมอพื้นบ้านที่สืบทอดความรู้ งานศึกษาของจำเริญ หลวงอินทร์ (2546) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องนวดแผนไทยเพื่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยที่มีคุณค่าและพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่น โดยพัฒนาหลักสูตรมาจากความรู้ของชุมชนบ้านกุโนนเมือง ซึ่งองค์ความรู้ทั้งหมดสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์กับการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

การเชื่อมโยงองค์ความรู้ยาและสมุนไพรจากภูมิปัญญาดั้งเดิมจากตำนานยาหมอลูกอินทร์มาจัดจำหน่ายโดยบริษัทผู้ขายประสิทธิ์ในปัจจุบัน พบว่า การดำเนินงานทั้งหมดพร้อมหรือปีสามารถสรุปได้ 3 ยุค ในยุคแรกเป็นยุคสะสมองค์ความรู้โดยขุนอุทัยประสิทธิ์ เป็นยุครับความรู้โดยการจดจำและการนำความรู้ของท้องถิ่นมารักษา ร่วมกับการพึ่งพาและสมุนไพรตามธรรมชาติของท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี และพื้นที่ด้านตะวันออก เมื่อเข้าสู่ยุคหมอลูกอินทร์ซึ่งเป็นทายากรุ่นที่ 2 ได้นำองค์ความรู้ด้านยาและสมุนไพรของท้องถิ่นมาเป็นศาสตร์ของหมอพื้นบ้าน และสอบใบอนุญาตตามข้อกำหนดของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งสามารถรักษาผู้ป่วยในท้องถิ่น

พร้อมการเปิดสถานรักษาโรคในอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรีภายหลังจากหมอลูกอินทร์ถึงแก่กรรม ทายาทรุ่นที่ 3 เป็นผู้รับสืบทอดความรู้ตำรายาและเข้ารับการศึกษาการแพทย์แผนไทยของสถาบันการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้ริเริ่ม ประยุกต์ปรับเปลี่ยน ผลผลิตจากภูมิปัญญาดั้งเดิมมาเป็นสินค้าส่งเสริมสุขภาพ โดยใช้วิทยาการทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการวางแผนการตลาด การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการรับรองคุณภาพของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งส่งผลให้กระบวนการผลิตสินค้าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับความต้องการของลูกค้าปัจจุบัน โดยบริษัทยังคงรักษาคุณภาพตำรายาของหมอลูกอินทร์ผสมผสานกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้นการรับ ปรับ เปลี่ยนในการเชื่อมโยงองค์ความรู้ดั้งเดิมให้เป็นสินค้าวัฒนธรรมสุขภาพและเป็นแหล่งหนึ่งที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ของท้องถิ่นได้สำเร็จในระดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

องค์ความรู้ด้านยาและสมุนไพรไทยในระดับชุมชนสมควรได้รับการขยายผลในการศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาและการสร้างเครือข่ายในชุมชนเพื่อศึกษาความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์และนำไปขยายผลในการสร้างงานและรายได้ให้กับประเทศ

1. การศึกษาวิเคราะห์มิติทางวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับการแพทย์แผนไทยด้านยาและสมุนไพร เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมสุขภาพ
2. การสังเคราะห์องค์ความรู้การแพทย์แผนไทยด้านสมุนไพร เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์ในการสร้างองค์ความรู้สู่การอาชีพ (ศิลป์) เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
3. การบูรณาการองค์ความรู้ทั้งหมดด้านวัฒนธรรม สุขภาพขยายผลในการพัฒนาตำนานยาอายุที่ยั่งยืนให้เป็นที่แหล่งการเรียนรู้ของท้องถิ่นด้านสมุนไพรไทย

บรรณานุกรม

- กรกนธ์ธนรักษ์ อุทัยไกรฤกษ์. (2547) *พฤติกรรม การซื้อและปัจจัยที่มีผลกระทบบต่อการตัดสินใจของลูกค้านำในการซื้อขายสินค้าธุรกิจสปา* ในจังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โกมาตร จำเสถียรทรัพย์ บรรณาธิการ. (2549). *พหุลักษณะทางการแพทย์และสุขภาพในมิติสังคมและวัฒนธรรม*. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร เอกสารวิชาการลำดับที่ 51.
- จำเริญ หลวงอินทร์. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องนวดแผนไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นาถฤดี มณีเนตร และณัฐกานต์ ณ ไพรี. (2549). *การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ : กรณีศึกษา การนวดแผนไทย*. ชุดโครงการวิจัยโครงการพัฒนาศักยภาพและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เขตจังหวัดขอนแก่นและพื้นที่ใกล้เคียง.
- พิมพ์นิภา บัวชุม. (2554). *การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสานในการนวดแผนไทยและสปา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์*. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีระศักดิ์ จันทรสังแสง. (2556). *เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ (ชุ่ม) เจ้าเมืองพระตะบองคนสุดท้ายได้ปกครองสยาม*. มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์.
- เสาวภา พรสิริพงษ์ และวิชิต เปานิล. (2541). *รายงานการวิจัยเรื่องกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น*. การวิจัยโดยมูลนิธิการแพทย์แผนไทยพัฒนา.
- อุดม อุดมวรรณกุล. (2545). *การถ่ายทอดการนวดแผนไทยบ้านป่าบง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อดุลย์ วุฒิจูรีพันธ์. (2542). การศึกษาความสัมพันธ์ของหมอสุมุนไพรกับความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชสมุนไพรในจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุรียา สมทศุบัติ์ และพัฒนา กิติอาษา. (2542). มานุษยวิทยากับโลกาภิวัตน์. รวมบทความ(นครราชสีมา:สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี).

Phusit Phukamchanoad , Thananya Santithammakul , Suwaree Yordchim , Pennapa Palapin. (2014). A Study on Local Wisdom towards Career Building of People in Kamchanoad Community. World Academy of Science, Engineering and Technology, International Journal of Social, Behavioral Education, Economic, Business and Industrial Engineering.